

עניינים נחוצים

ממורנו הגר"י טשזנר שליט"א
דומ"צ קהל עדת חרדים אופקים

עצה לחזור בתשובה

לכך, בכל יום ויום מאלו הימים, יפנה אדם מכל עסקיו, ויותר טוב בלילה שהוא פנוי מבני אדם, לפשפש בעוונותיו ולהתוודות עליהם בבכי רב ודמע, כמו שכתוב (תהלים קי"ט, קל"ו) "פִּלְגֵי מַיִם יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמָרוּ תוֹרְתְךָ". ויתקן כל מה שקלקל, ויעשה על כל עבירה ועבירה התשובה הראויה לה בכלליה ובפרטיה, ויתחרט במאוד, ויהיה מודה ועוזב ואז ירוחם. עוד הרבה דברי תוכחת מוסר ודרכי התשובה וענייני ימים הנוראים האלה, אשר הארכתי בהם בדרושים בימי חרפי, יהיו נכתבים ונסדרים יחד לקמן בסוף מסכת יומא (שם בספר השל"ה, ע"ש). ולא המדרש עיקר אלא המעשה (אבות פ"א מי"ז), להיות נאה דורש ונאה מקיים, "וְאִתָּם הִדְבָּקִים בְּה' אֱלֹקֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם", עכ"ל השל"ה.

(ג) **כתב** הגרש"ש וייס שליט"א, בספרו "משבצות זהב על נביא ישעי", בהקדמה להפטרות "דְרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ" (ישעי' נ"ה ו') וז"ל: במלים אלו מתחילה ההפטרות לתענית ציבור שהיא מתרי דתיובתא - שתי ההפטרות העוסקות במיוחד בענין התשובה, שתוקנו לקרותן בין ראש השנה ליום הכיפורים (כמבואר בתוספות מגילה דף ל"א: ד"ה ראש חודש אב).

הפטרות זו תיקונה לתענית 'צום גדליה' שלמחרת ר"ה (במנחה של התענית קוראים הפטרות זו) בגלל הפסוק "דְרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ" שעולה על עשרת ימי תשבה (והרמ"א בסימן תקס"ו כתב דבכל תענית מפטירים במנחה "דרשו", אמנם בשו"ע או"ח סימן תכ"ח כתב המחבר "וביום צום גדליה במנחה מפטירין דרשו". וע"ש במ"ב שזה משום דרשת חז"ל שהפסוק עולה על עשיית,

(א) **אמרו** חז"ל (ראש השנה דף י"ח.) שהפסוק "מִי כֹה" אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו" (דברים ד' ז') מיירי בציבור, שזכות הציבור גדולה, ונענים בכל עת אבל אצל יחיד, שאין זכותו גדולה, נאמר "דְרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ" (ישעי' נ"ה ו'). ומתי הוא הזמן שהש"ת נמצא לענות לתפילת היחיד, זהו בעשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים.

(ב) **וּכְתַב** השל"ה (מסכת ראש השנה פרק דרך חיים תוכחת מוסר אות קע"ה), וז"ל: התשובה, אף על פי שהיא מעולה ומשובחת בכל זמן, הקדוש ברוך הוא קרוב לשבים באמת, ובכל עת שישבו אליו ישוב אליהם, וביחוד בארבעים יום שהם מראש חודש אלול עד יום הכפורים, שהם ימי ריצוי. מכל מקום, עשרת ימי תשובה, שהם לבסוף הארבעים יום, רצויים יותר משאר הימים, שהם בארבעים יום שהיו לפניהם, כי התשובה מקובלת בהם ואפילו ביחיד, מה שאין כן בכל שאר ימות השנה. כמו שאמרו רבותינו ז"ל בפרק קמא דראש השנה (י"ח א'), ויחיד אימת, אמר רבה בר אבבה, אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים. והכי אתמר ביבמות בפרק החולץ (מ"ט ב'), ובפרק מצות חליצה (ק"ה א').

וכן כתב המיימוני במדע, בהלכות תשובה (פ"ב ה"ו), וזה לשונו: אף על פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד, שנאמר "דְרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ". במה דברים אמורים ביחיד, אבל בצבור כל זמן שעושין תשובה וצועקין בלב שלם הם נענים, שנאמר "מִי כֹה" אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו, עכ"ל.

הכל בבת אחת, כמו שאמרו חז"ל "תפסת מרובה לא תפסת".

ויש כאן עצה להתחיל בהתחזקות בשמירת השבת, וכגון שיהיה לו חשמל כשר לכל מכשירי החשמל שבביתו.

ה) **ובני** תורה יקבלו על עצמם שלא לטלטל בתוך העירוב הכללי המקיפה רחובות, שכידוע שעפ"ר יש כמה קולות בעשייתן ולא מתאים לבני תורה לסמוך על קולות באופן תמידי (רק בשעה"ד ע"פ הוראת חכם. או בעירוב חצירות קטן שרק מחבר כמה חצירות ביחד ואינו כולל רחוב). והעירוב הכללי נעשה בעיקר עבור נשים וקטנים שאינם חייבים להחמיר בחומרות.

ו) **וכמו** כן לדקדק בכניסת השבת ולהמנע מעשיית מלאכות חצי שעה לכה"פ לפני שקיעת החמה (כתקנת רבני קהילתנו, וכמו שהבאנו לפני כמה שבועות). ולכל המאוחר עשרים דקות לפני השקיעה (וכמו שכתב המשנה ברורה סימן רס"א ס"ק כ"ג, וכע"ז בכף החיים שם אות כ"ג).

ז) **יש** אנשים הסומכים על כל מיני קולות בעשיית מלאכה בשבת בשינוי וכדו', וכל קולא צריכה בדיקה אם אינה מעצות היצר ומרמותיו (כמש"כ המסילת ישרים פרק ו').

ח) **גם** צריך להתחזק בצד החיובי של שבת כולל להרבות בלימוד תורה ככל היותר לפי האפשרות, ובפרט בהלכות שבת.

ט) **וכל** אחד יעשה חשבון הנפש לעצמו איך יוכל הוא להתחזק בשמירת השבת בדברים נוספים הצריכים חיזוק.

ובזכות ההתחזקות בשמירת שבת קודש, השי"ת יקבל אותנו בתשובה, ויחיש הגאולה השלימה בב"א.

היה תקופה שהיו הרבה אסונות סמוכות בקהילה רח"ל, ואחר התייעצות עם מרן הגר"א שטינמן זצ"ל,

תיקן רבנו הרב שליט"א בהסכמת רבני הקהילה לקבל שבת חצי שעה לפני שקיעת החמה

תקנה זו מחייבת כל אנשי הקהילה

בין אנשים ובין נשים. וגם את

האזרחים המגיעים לשבות בקהילה.

וכל זה הוא המינימום בקבלת שבת קודש,

ואשרי חלקו של מי שמוסיף יותר מחיובו.

(מתוך 'עניינים נהוצים' פרשת נשא)

עכ"ד. וברוב קהילות הספרדים אין הפטרה במנחה רק בט"ב. [וההפטרה השניה של תרתי דתיובתא היא] הפטרת "שובה ישראל" מספר הושע (י"ד ב') שתיקנוה לשבת בין ר"ה ליוה"כ הנקראת "שבת תשובה".

והנה התשובה נבראת קודם בריאת העולם, וכמבואר בגמרא (פסחים נ"ד.) שהתשובה היא אחת מהשבעה דברים שנבראו קודם שנברא העולם, ואלו הן תורה ותשובה וכו'. והמשמעות היא שהעולם לא היה יכול להתקיים ולהגיע לתכליתו מבלי הבריאה של תשובה, ולכן מדת התשובה היא הקיום והעמידה של העולם.

והנביא קורא בפסוקים אלו לישראל שיחזרו בתשובה, והוא מבאר להם שהתשובה מועילה גם כשהרבה לחטוא ולפשוע, "כִּי יִרְבֶּה לְסֹלוֹחַ", ואפילו שהם לא יוכלו להבין את המהלך של התשובה, איך הקב"ה יקבל בתשובה חוטא שכה הרבה לחטוא ולהכעיס, וגם היה חוטא ומחטיא את הרבים (דוגמת מנשה מלך ישראל), וגם הוא יכול לחזור בתשובה ותשובתו תתקבל. כי המחשבות של הקב"ה אינן כמחשבות בני האדם "כִּי גָבְהוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ, כֵּן גָּבְהוּ דַרְכֵי מִדְרָגְתְּכֶם וּמַחְשְׁבֹתַי מִמַּחְשְׁבֹתֵיכֶם", וזהו רצון השי"ת שהבריות יתקנו את עצמם ולא יצטרכו להענש רח"ל.

ובהפטרה יש גם עצות כיצד שהתשובה תתקיים ולא יחזור לחטוא, ובעיקר חוזרת על עצמה העצה של שמירת שבת בכל דקדוקיה, שבכוחה תתקבל התשובה. ושי"ת היא חלק מהתיבה "תשובה", ונתווסף ו' ה' מאותיות השם, שהתשובה תעמוד, עכ"ל המשבצות זהב.

ד) **ורבים** שואלים איך אנו צריכים בימים אלו להתחיל בחזרה בתשובה. כי יש לנו הרבה דברים לתקן אבל קשה לעשות

לאור דבריו של מורנו הרב שליט"א בעניין חשיבות ההצטרפות לחשמל כשר לשבת הודיעה הנהלת ועד הגנרמור כי תינתן הנחה מיוחדת למזדרזים להצטרף עד יום כיפור הבעל"ט לפרטים נוספים: הרב משה לוי שליט"א 0533165261

שאלה ששאל מורנו הגר"י משונר שליט"א לאחר שיעורו השבוע מתי מתפללים את תפילת שמו"ע הארוכה ביותר? (רמז: לא נוהג בזמן הזה)

נתרם ע"י הרב אמיר דיין שליט"א
יהא רעוא שיזכה לרוות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, שפע ס"ד בכל מעשי ידיו, והצלחה גדולה ברו"ג. אכ"ר.

חמדה גנוזה

גנוזות מכתבי מורנו ודרכנו הגאון הצדיק

רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל

רב ומנהיג קהילתנו הקדושה

דברים יסודיים כדורים וכהירים, המאירים את העיניים ומעודדים את הלכבות ממה שכתב בעצמו בגליונות 'המעין' ולא התפרסם בכתביו שיצאו לאור

עשרת ימי תשובה

הרי לעקור את זה הדבר הוא ממש לשנות את האישיות עצמה, וזה קשה מאד מאד, ואמנם מצד שני, אם לא יהא שינוי מהותי בשום דבר, הרי התברר שכמעט שלא עשינו שום דבר בימים הנוראים.

ואמנם באמת כח התשובה הוא מן הניסים שנשארו לנו בזמנינו, והובטחנו מהש"ית על סייעתא דשמיא, שמי שישתדל בתשובה - הקב"ה יעזור לו להצליח במשימתו, אבל מ"מ צריך לזה השתדלות גדולה ועבודה קשה. וא"כ מה לעשות, על כל מעשיו הרעים צריך לעשות תשובה אמיתית - יותר כללית, אבל על נקודות עיקריות צריך להתעסק איתם הרבה מאד, ממש כמו "קומפרסור" השובר סלעים, שצריך לעמוד על נקודה אחת ולקדוח ולקדוח ולא לעזוב עד שנשבר הסלע הקשה, כן הוא ענין התשובה, לעשות עסק גדול וארוך על ענין מסוים, להתפלל הרבה תפילות על זה, וללמוד הרבה ספרים העוסקים בענין זה, ולשאל עצה מחכמים איך כובשים מבצר זה, ולא לרמות את עצמו שכבר יהא בסדר, שצריך מהפכה גדולה מאד, ולהתעסק בזה ממש יום יום בלי להרפות, וכן ביום כיפור עצמו, וגם אחריו, להמשיך בעבודה זמן ניכר, ומי שיעשה כך אפילו על דבר אחד, הרי עשה תשובה אמיתית, ויזכה לאור גדול ונפלא, והסייעתא דשמיא שיקבל על זה תתפשט על כל עניניו הצריכים תיקון, ועליו נאמר גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, ויזכה עי"כ בהמשך לתשובה גמורה על כל מעשיו, אשרי חלקו! (המעין, אלול תשנ"ב)

ימים אלו המיוחדים והנוראים נקראים "עשרת ימי תשובה", שחיוב מיוחד הוא להתעסק בהם בתשובה. והנה באופן מעשי, עבודת התשובה צריכה שתתחלק לשתי בחינות, האחת כללית, היינו מה שצריך האדם לעשות תשובה על כל חטאותיו, וכדכתיב 'לפני ה' תטהרו', היינו הטהרה הגמורה מכל חטא, שזה המובן הנכון של תשובה - לשוב אל ה', והרי כתיב (ישעיהו נ"ט) "כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין אלקיכם", נמצא שכל עוד שיש לאדם חטאים הרי הוא מרוחק מהש"ית, ומצות תשובה היא לחזור, היינו שישאר נקי בלא חטא.

ואמנם מלבד מה שהאדם צריך להשתדל בתשובה כללית על כל חטאיו, עצה טובה ומעשית היא להתרכז בתשובה על נקודות פרטיות אשר בהם נכשל ביותר ולעשות מהן עסק מיוחד. דבאמת תשובה גמורה ואמיתית קשה היא מאד מאד, היינו שימצא האדם את עצמו למחרת יום כיפור אדם אחר לגמרי, ושישנה שינוי משמעותי את צורת חיו, חיים שאין בהם נדנוד חטא - זו קריעת ים סוף ממש. הגע בעצמך, אדם שהתרגל אלפי פעמים לברך בלא כוונה, הרי זה הרגל שנכנס עמוק מאד בתחושה הטבעית, א"כ, וכי כאשר הגיע יום כיפור, ונזכר שזה בעצם עבירה חמורה וזלזול בכבוד שמים, ומחליט מעתה שבמשך השנה הבאה יברך כדבעי, וכי יש איזה יסוד לחשוב שאמנם אחר יום כיפור יחול בו שינוי בענין זה, הרי צריך ניתוח יסודי לעקור הרגל שכ"כ נשקע, או כגון לשון הרע, שבמשך שנים רבות נעשה הרגל וטבע שני,

נתרם ע"י הרב **אבינועם טאובנר** שליט"א
יהא רעוא שיזכה לרוות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח,
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא. שפע ס"ד בכל מעשי
ידיו, והצלחה גדולה ברו"ג. אכ"ר.

לע"נ הגאון הגדול רבי **יואל שוורץ** ב"ר אהרן זצ"ל
נלב"ע י"ב אלול תשפ"ב ת.נ.צ.ב.ה.
לתרומות, הנצחות ולקבלת הגליון במייל
v1v22v33@gmail.com

וזה לשון המסילת ישרים, 'וזה כי הבורא ית"ש שברא היצר הרע באדם הוא שברא התורה תבלין לו, וכמו שאמרו ז"ל בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, והנה פשוט שאם הבורא לא ברא למכה זו אלא רפואה זו אי אפשר בשום פנים שירפא האדם מזאת המכה בלתי זאת הרפואה, ומי שיחשוב לינצל זולתה אינו אלא טועה ויראה טעותו לבסוף כשימות בחטאו, כי הנה היצר הרע באמת חזק הוא באדם מאד ומבלי ידיעתו של האדם הולך הוא ומתגבר בו ושולט עליו, ואם יעשה כל התחבולות שבעולם ולא יקח הרפואה שנבראת לו - שהיא התורה - לא ידע ולא ירגיש בתגבורת חליו אלא כשימות בחטאו ותאבד נשמתו, הא למה זה דומה לחולה שדרש ברופאים והכירו חליו ואמרו לו שיקח סם זה, והוא מבלתי שתקדם לו ידיעה במלאכת הרפואה יניח הסם ההוא ויקח מה שיעלה במחשבתו מן הסמים, הלא ימות החולה ההוא ודאי כן הדבר הזה, כי אין מי שמכיר בחולי היצר הרע ובכחו המוטבע בו אלא בוראו שבראו והוא הזהירנו שהרפואה לו היא התורה, מי איפוא יניחה ויקח מה שיקח זולתה ויחיה. אך אם הוא עוסק בתורה בראותו דרכיה ציוויה ואזהרותיה הנה סוף סוף מאליו יתחדש בו התעוררות שיביאהו אל דרך הטוב, והוא מה שאמרו חז"ל הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו שהמאור שבה מחזירן למוטב, עכ"ל. ראינו א"כ שכאשר נצרף אל התשובה גם קבלת תורה מחדש, הוי יום כיפור יום של מחילה וסליחה באמת.

(נכתב ע"י מורנו הרב זצוק"ל בעיר"כ תשנ"א בעלון 'המעין'
שיצא לאור ע"י ת"ת 'באר יצחק' בבאר שבע)

ידוע ומפורסם עוצמתו של יום הגדול והנורא יום הכיפורים, שהוא יום תשובה וסליחה ומחילת עונות, אמנם באמת לנוראות יוה"כ יש עוד סיבה, שכן תנן (תענית כ"ו) לא היו ימים טובים לישראל כיום הכיפורים, וכן הוא אומר "צָאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלָמָה בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמִיחַת לְבוֹ", ביום חתנתו זה מתן תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו. מפרש רש"י זה מתן תורה - יום הכפורים שניתנו בו לוחות האחרונות, היינו שכמו שתורה ניתנה לישראל בראשונה בששה בסיון, לוחות הראשונות, כמו כן ניתנה לנו בשניה ביום כיפור.

ובאמת שני ענינים אלו, יום סליחה ומחילה, ויום מתן תורה, המה קשורים ודבוקים זה בזה, והסיבה פשוטה, דהרי כפרת יוה"כ תלויה בתשובה דוקא, ולתשובה יש שני חלקים, חלק אחד הוא הוידוי והחרטה, וחלק שני הוא שינוי המעשה והחזרה לדרך טובה. את הוידוי והחרטה לא קשה כ"כ לקיימם, דקל להבין למפרע שהחטא לא היה כדאי ולהתודות על כך, אבל הקבלה לעתיד, היינו לשנות מעשיו וללכת בדרך טובים, קשה הדבר מאד, ובימים הנוראים אנו בהתלהבות גדולה ואנו מקבלים כל מיני קבלות טובות, ורוצים לפתוח דף חדש אבל איך עושים שההחלטות יהיו בעלות תוקף וקיום, ולא שיבואו סתם מתוך התלהבות גרידא. העצה לזה היא אחת ויחידה, שבין כל ההחלטות תהא גם קבלה להתחזקות אמיתית בלימוד תורה.

דרשת שבת שובה

ממורנו המרא דאתרא שליט"א

בפירות הנושרים לדינא במצוות הקהל בזמן הזה

(עי' מג"א סי' רפ"ב סק"ו, וסי' קמ"א סק"א)

תתקיים אי"ה ביום שבת קודש בביהכ"נ קויתי ד'

בשעה 15:45

ויה"ר שנזכה לקיים דינים אלו בבניין ביהמ"ק בב"א